"Алматыэлектркөлік" ЖШС
Бас директоры
А.К.Бейсембаевтың
2024 жылғы "07" 10
№П-1142/24 бұйрығымен бекітілген

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

1. Жалпы ережелер

1. Осы «Алматыэлектркөлік» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі - Стандарт) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға, сондай-ақ «Алматыэлектркөлік» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіндегі Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына сәйкес әзірленді (бұдан әрі - Серіктестік) және Серіктестік қызметінде, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тұрғысынан неғұрлым тәуекелі бар салаларда тыйым салулар, шектеулер мен рұқсат етулер жүйесін білдіреді.

2. Стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, Серіктестіктің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністеріне құқықтық сауаттылықты және нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.

3. Стандарттың міндеттері:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру және функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде Серіктестік қызметкерлерінің жауапкершілігін арттыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау;

3) Серіктестік қызметінің тиімділігі мен ашықтығын, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тұрғысынан неғұрлым тәуекелі бар салаларда арттыру.

4. Стандарт қағидаттары:

1) заңдылық;

2) транспаренттілік;

3) әдептілік;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;

5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.

5. Стандарт Серіктестік қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністерін болдырмауға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

6. Осы стандарттың тыйым салулары, шектеулері және рұқсат етулері:

1) Жарғылық қызметте көзделген функцияларды жүзеге асыру;

2) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;

3) лауазымдық міндеттерін атқарған кезде жүзеге асырылады.

7. Стандартты Серіктестіктің барлық қызметкерлері орындауға міндетті.

8. Стандарт талаптарының сақталуын бақылау Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.

9. Стандарт талаптарын орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін Серіктестіктің әрбір қызметкері дербес жауапты болады.

10. Стандарт талаптарын орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін тәртіптік немесе материалдық жауапкершілік Серіктестіктің бас директорының шешімімен белгіленеді.

11. Стандарттың сақталуы (сақталмауы) туралы ақпарат Серіктестік қызметкерлерін аттестаттау және олардың жұмыс тиімділігін бағалау кезінде пайдаланылады.

2. Басқарушылық және өзге де шешімдерді (тыйым салулар, шектеулер және рұқсат етулер) дайындау және қабылдау кезіндегі мінез-құлық (әрекет) қағидалары

1. Өзіне немесе үшінші тұлғаға пайда табу мақсатында лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбау.

2. Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау.

3. Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе мүдделерін қорғаудан, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан қалыс қалу.

4. Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелемеу және көтермелемеу.

5. Әріптестерге және басшыларға олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына әсер етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын заңсыз өтініштермен жүгінуден тартыну.

6. Ресми таратуға жатпайтын қызметтік (құпия) және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында пайдаланбау.

7. Әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды адамдарға сыйлық бермеу және оларды пайдалана отырып алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеу.

8. Лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдамау.

9. Өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен Серіктестік тарапынан сын айтуға себеп бермеу, сын айтқаны үшін құдалауға жол бермеу, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалану.

10. Шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау.

11. Мүдделер қақтығысына жол бермеу, олар туындаған кезде заңнамаға сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдау.

12. Егер лауазымға жақын туыстық қатынастағы адамдардың (ата-аналарының, ерлі-зайыптыларының, аға-інілерінің, апа-қарындастарының, балаларының) тікелей бағыныстылығына немесе бақылауына байланысты болса, оны тағайындаудан бас тарту құқығы.

13. Заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу.

14. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту.

15. Тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделілігі туралы, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа және сыйлықтар алуға немесе сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіру туралы баяндау.

16. Тікелей басшыдан алынған өкімнің заңдылығына күдік туралы жоғары тұрған басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлау.

17. Егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылса, жоғары тұрған басшылыққа жүгіну.

18. Өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде іскерлік этикетті және белгіленген ресми мінез-құлық қағидаларын сақтау.

19. Әріптестерден жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету.

20. Тұрақты негізде мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындауының себептері мен жағдайларын және олардың салдарын жою бойынша шаралар қабылдау.

21. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдерді қолдану (сақтау) мәселелері бойынша қызметкерлерге жеке консультациялар ұйымдастыру.

22. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес ведомстволары мен ұйымдары өкілдерінің қатысуымен дөңгелек үстелдер, семинарлар және басқа да іс-шаралар өткізу.

23. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын бұзушылықтар бойынша ақпарат қабылдау үшін құпия ақпараттандыру жүйесінің жұмыс істеуі шеңберінде қызметкерлерді, клиенттерді сенім телефоны мен электрондық пошта жәшігінің болуы туралы хабардар ету.

24. Ұжымдағы бірлікті нығайтуға, мемлекеттік тілді, ресми қолданылатын орыс және Қазақстан халқының басқа да тілдерін құрметтеуге ықпал ету.

25. Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету.

3. Серіктестіктің ішкі құжаттарының жобаларын дайындау немесе қарау кезіндегі мінез-құлық (әрекет) қағидалары (тыйым салулар, шектеулер және рұқсаттар)

1. Өзіне және үшінші тұлғаларға пайда табу мақсатында Серіктестіктің нормативтік құқықтық актілерін, жергілікті актілерін әзірлеуге жол бермеу.

2. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормаларды алып тастау.

3. Қабылданған ішкі құжаттарға сыбайлас жемқорлық және өзге де құқыққа қарсы сипаттағы құқыққа қарсы әрекеттерді жасау үшін алғышарттар жасайтын сыбайлас жемқорлық нормаларын анықтау және жобаларда тиісті алдын алу шараларын көрсету тұрғысынан талдау және сараптама жүргізу.

4. Бұрын қабылданған ішкі құжаттар бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу, ал оларда сыбайлас жемқорлық нормалардың бар екендігі анықталған жағдайда оларды жою бойынша шаралар қабылдау.

4. Сатып алу, коммерция және HR (тыйым салу, шектеу және рұқсат ету) салаларында еңбек функцияларын жүзеге асыру кезіндегі мінез-құлық (әрекет) қағидалары

4.1. Сатып алу қызметін жүзеге асыру кезінде

1. Жеке табыс табуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден тартыну.

2. Осы әлеуетті өнім берушінің бірінші басшыларының және (немесе) осы әлеуетті өнім берушінің уәкілетті өкілінің жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) немесе жекжаттарының өткізілетін сатып алуға өнім берушіні таңдау туралы шешім қабылдауға құқығы бар не тапсырыс берушінің немесе өткізілетін сатып алуды ұйымдастырушының өкілдері болып табылатын қатысуына жол бермеу.

3. Атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

4. Тендерлік/сараптамалық комиссияның қызметіне және тендерлік/сараптамалық комиссияның шешім қабылдауына қандай да бір қысым көрсетпеу.

5. Әлеуетті өнім берушілерге адал бәсекелестікті қамтамасыз ету үшін тең мүмкіндіктер беру.

6. Сатып алу процестерінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз ету.

7. Сатып алуды жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу.

8. Сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндау.

4.2. Коммерциялық қызметті жүзеге асыру кезінде

1. Қызмет көрсетуге өтініштерді қарау кезінде бұрмалану фактілеріне жол бермеу.

2. Қызметтер көрсету үшін міндетті емес қосымша құжаттарды талап етпеу және сұратпау.

3. Сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндау.

4. Жеке табыс табуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден қалыс қалу.

4.3. Кадрларды іріктеу және орналастыру кезінде

1. Кадрларды іріктеу және орналастыру кезінде жақын туыстық қатынастағы адамдардың (ата-аналар, ерлі-зайыптылар, аға-інілер, апа-сіңлілер, балалар) тікелей бағыныстылығына немесе бақылауында болуына жол бермеу.

2. Жоғары тұрған лауазымға тағайындау үшін кандидаттарды іріктеу кезінде меритократия қағидаты (басқару қағидаты, оған сәйкес басшы лауазымдарды олардың әлеуметтік шығу тегіне және қаржылық игілігіне қарамастан неғұрлым қабілетті адамдар атқаруға тиіс) басшылыққа алу.

3. Жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу.

4. Басшылық лауазымдарға қабылдау кезінде негізгі міндеттерді, тыйым салулар мен шектеулерді түсіндіру.

5. Қызметкерлердің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу.

6. Қолданыстағы еңбек заңнамасының талаптарын қатаң сақтау.

4.4. Персоналды басқару кезінде

1. Бағыныстыларын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеу.

2. Бағынышстылар мен басқа да лауазымды адамдар тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және олардың жолын кесу.

3. Қарамағындағыларды қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешуге, жеке тапсырмаларды орындауға тарту мақсатында оларға ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбау.

4. Жоғары тұрған, төмен тұрған не қызметі немесе жұмысы бойынша өзімен өзге де тәуелді лауазымды адаммен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспау.

5. Қарамағындағы лауазымды адамдар арасында еңбек жүктемесін әртүрлі бөлуге жол бермеу.

6. Бағынышты қызметкерлердің айқын орындалмайтын немесе лауазымдық міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеу.

7. Бағынышты қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты айқындау.

8. Қарамағындағы лауазымды адамдар қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділеттілік пен объективтілік таныту.

9. Қарамағындағы адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауына ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою.

10. Әріптестердің лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу бойынша толық шараларды уақтылы қабылдау.